

მორალური მგრძობელობის
ფენომენოლოგიური ანალიზი

(ჯ. დ. კაპუტოს მიხედვით)

PHENOMENOLOGICAL ANALYSIS OF MORAL
SENSITIVITY

(ACCORDING TO J. D. CAPUTO)

ქეთევან ცხვარიაშვილი

Ketevan Tskhvariashvili

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
Faculty of Humanities

საკვანძო სიტყვები: პროტოეთიკა, პრერეფლექტური, მორალური
აგენტი, მორალური მგრძობელობა, გამოცდილება

Keywords: Proto-ethics, prereflective, moral agent, moral sensibility,
experience

ჩვეულებრივ ზნეობრივ ქმედებებსა და აქტებს რაციონალურ პარადიგმაში განალაგებენ ხოლომე, რაც, ერთი მხრივ, რაიმეს მკაფიო ცოდნის, ხოლო, მეორე მხრივ, ლიმიტირებული, შეზღუდული მგრძნობელობით განისაზღვრება. ვნება, განწყობა, გრძნობები გარკვეულნილად გარეგანია, არა იმანენტურია, ანუ იმიჯნება ადამიანის შინაგანი სურვილებისგან. ჩვეულებრივ გატაცებებს, როგორც წესი, მაინც რაციონალური პრინციპი მართავს და უეჭველად რაციონალურ პრინციპს ემორჩილება. სხვა შემთხვევაში კი ჩვენი ე.წ. საღად მოაზროვნე ბუნების (საღი აზრის) იმპულსები გონივრულობისათვის სერიოზულ საფრთხედ განიხილება.

ხდება თუ არა და როგორ ხდება „ადამიანის კონცეფციის“, მისი ახირებისა თუ კაპრიზების უზურპაცია ზემოხსენებული მიდგომით. წარმოდგენილი საკონფერენციო ნაშრომი წარმოადგენს ჯ. დ. კაპუტოსმიერ შემოთავაზებული „ადამიანის კონცეფციის“ ანალიზს. თავად ავტორი კვლევის ფენომენოლოგიურ მეთოდს მიმართავს. „მორალური მგრძნობელობის“ ფენომენოლოგიის გასაანალიზებლად უხმობს კირკვეორის „პათოსის კონცეპტს“, ჰაიდეგერის „განწყობის ფენომენოლოგიას“, აგრეთვე კანტის „პატივისცემის გრძნობას“ მისი მორალური კონცეპტიდან.

დასასრულს, კაპუტო პიროვნების (პერსონის) შესახებ ფენომენოლოგიურ ეტიუდს გვთავაზობს და მისთვის მორალური აგენტი პირველყოფილ ღირებულებათა გამომააშკარავებელია. კაპუტოს პროტო ეტიკის შინაარსი გარკვეული გაგებით ანტინომიანისტურია. მორალური აგენტი არ არის პერსონა, რომლის მგრძნობელობა და ემოციებიც დამორჩილებულია, უბრალოდ მას დელიკატური მორალური მგრძნობელობა აქვს, რომლიც სწორ საზრისებთან არის თანხვედრილი.

ლიტერატურა:

- Kierkegaard, S.** (1941). Concluding Unscientific Postscript (hereafter referred to us cup). Trans. D. Swenson and W. Lowrie. Princeton University Press.
- Kierkegaard, S.** (1957). The Concept of Dread. Trans. W. Lowrie. Princeton University Press, pg. 476.
- Heidegger, M.** (1962). Being and Time (hereafter referred to us bt). Trans. J. Macquarrie and E. Robinson. New York, Harper and Row.

Usually, moral actions and acts are placed in a rational paradigm, which on the one hand is defined by a clear knowledge of something, and on the other hand, by limited sensitivity. Passion, mood, feelings are to some extent external, not immanent, that is, separated from the inner desires of man. Ordinary abductions are usually still governed by a rational principle and are undoubtedly in obedience to a rational principle. In other cases, our so-called impulses of common sense are seen as a serious threat to a character.

Whether it happens and how the “human concept”, its whims or caprices are usurped by the above-mentioned approach. The presented conference paper is about J. D. Caputo’s analysis of the “human concept”. The author himself refers to the phenomenological method of research. To analyze the phenomenology of “moral sensibility”, he invokes Kierkegaard’s “concept of pathos”, Heidegger’s “phenomenology of mood”, as well as Kant’s “sense of respect” from his moral concept.

In the end, Caputo offers a phenomenological etude about the person (persona) and for him, the moral agent is the revealer of primary values. The content of Caputo’s proto-ethics is in a sense antinomianistic. A moral agent is not a person whose sensibilities and emotions are subdued, he simply has a delicate moral sensibility that is in line with the right mindset.

References:

- Kierkegaard, S.** (1941). *Concluding Unscientific Postscript* (hereafter referred to as cup). Trans. D. Swenson and W. Lowrie. Princeton University Press.
- Kierkegaard, S.** (1957). *The Concept of Dread*. Trans. W. Lowrie. Princeton University Press, pg. 476.
- Heidegger, M.** (1962). *Being and Time* (hereafter referred to as bt). Trans. J. Macquarrie and E. Robinson. New York, Harper and Row.